

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 48:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder.

Af Ole Henriksen (SF) m.fl.

(Fremsat 29/11 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Det foreliggende beslutningsforslag, der er fremsat af medlemmer af socialistisk folkeparti, indebærer meget væsentlige ændringer af lov om mægling i arbejdsstridigheder eller forligsmandsloven, som vi normalt kalder den. Et lignende lovforslag blev fremsat af SF i folketingsåret 1974-75. Frem til 1977 behandlede folketinget herefter jævnlig forslag fremsat af SF, VS eller DKP om ændring eller ophævelse af forligsmandsloven og lov om arbejdsretten. Jeg håber ikke, at SF med det foreliggende forslag ønsker at genoplive det, jeg vil betragte som en uheldig tradition.

Dengang fik forslagene kun støtte fra de nævnte partier. Forholdet er jo det, at forligsmandsloven sammen med arbejdsretsloven er en del af det arbejdsretlige system. Der er tale om en lovgivning, som arbejdsmarkedets parter har haft en afgørende indflydelse på, og som spiller en væsentlig rolle i samarbejdsforholdet mellem parterne og for deres muligheder for at få løst overenskomstspørgsmålet på fredelig vis. Det har således været et gennemgående træk i udviklingen af mæglingsreglerne her i landet, at ændringer i denne lovgivning er sket efter initiativ fra de faglige organisationer.

Det ville være et helt umotiveret brud på denne gode tradition, hvis folketinget vedtog væsentlige ændringer i forligsmandsloven uden om arbejdsmarkedets parter. Mig bekendt har der i de senere år ikke været ytrede ønske om en revision af forligsmandsloven fra hovedorganisationerne på arbejdsmarkedet.

Jeg agter ikke at kommentere de enkelte elementer i beslutningsforslaget, men jeg kan ikke lade være med at udtale en stille undren over, at et parti som SF, der normalt udtaler sig meget stærkt imod statslige indgreb, der berører aftaleforhold på arbejdsmarkedet og arbejdsmarkedsorganisationernes interne forhold, nu ved lov vil fastsætte, hvilke afstemningsregler organisationerne skal anvende.

Jeg må på regeringens vegne afvise dette forslag.

Kaj Poulsen (S):

Også jeg må konstatere, at vi har en stor genbrugsdag her i dag i folketinget. Dette forslag har jo efterhånden været behandlet utrolig mange gange, uden at der er kommet noget ud af det, og jeg forstår ikke, hvorfor SF bliver ved. Jeg kunne forstå, at man, dengang man havde den store konkurrence med DKP og VS om dette, kørte de forslag for at markere sig om det, man mente var den rigtige måde. At det fortsætter, forstår jeg ikke.

Forslaget kommer netop under en overenskomstforhandling, hvor flertallet af fagorganisationerne har besluttet, at der skal køres centrale forhandlinger. Man kører altså forhandlingerne centralt for at få kollektive overenskomster, men hvis dette forslag fra SF blev vedtaget, ville man ikke kunne få disse kollektive overenskomster til afstemning under ét. Nu har fagforeningerne altså besluttet, at de vil køre det sammen, og så fremsætter SF et forslag, som efter min opfattelse er utrolig uigennemtænkt, fordi netop forligsmandsloven og arbejdsretsloven bygger på de aftaler, der findes i arbejdsmarkedets hovedaftale. Hvis vi skal have disse systemer til at fungere, skal vi i hvert fald have disse organisationer med til at ændre tingene i enighed.

Vi vil afvise dette forslag; vi mener ikke, at der er nogen begrundelse for at gennemføre det, og også jeg undrer mig over, at SF vil bryde ind i foreningsfriheden i dette land

[Kaj Poulsen]

ved at ville bestemme, hvordan den enkelte fagforening skal foretage sin afstemning. Det synes jeg man skal holde sig fra. Man bruger endda som overskrift, at man vil demokratisere yderligere. Vi tror ikke på, at man kan demokratisere ved at vride armen rundt på folk.

Bo Kristensen (KF):

Det konservative folkeparti kan heller ikke medvirke til dette forslag. Vi betragter det som et skuffeforslag, og det er af den type, hvis genbrugsværdi er meget lille, for det er heller ikke blevet forøget med mere tekst, så sagen ligner de tidligere. Jeg vil sige tak til arbejdsministeren for hendes indlæg, og jeg skal heller ikke undlade her at sige tak til hr. Kaj Poulsen for hans indlæg, som jeg kan tilslutte mig på alle punkter.

Jens Peter Jensen (V):

Også her kan jeg henholde mig til ministerens bemærkninger, ligesom jeg kan henholde mig til hr. Kaj Poulsen, hvis indlæg var behagelig frit for mystifikation. Tak til hr. Ole Vagn Christensen for opklaringen af det, som var fremme under den forrige sag på dagsordenen.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre kan slet ikke medvirke til det foreliggende forslag.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Det var dog en fantastisk forbrødring og forsøring, vi i øjeblikket er vidne til, men selv om VS principielt går ind for, at forligsmandsloven helt skal væk, vil vi også gerne være med til at demontere lovens konsekvenser stykvis; det vil sige, at vi er positive over for de tanker, SF her kommer med.

Punkt 1 vil reelt betyde, at forligsmandens magt afskaffes, når han kun kan komme ind, hvis begge parter er enige om det. For os er det o.k., hvis forhandlingsparterne ønsker at involvere andre – det kan så være Otto Leisner eller julemanden, det må de selv om – men de skal selv være enige om at ville det. Det er helt fint for os at se, at man fjerner udenforståendes muligheder for at blande sig.

Formuleringen af punkt 2 mener vi er uforståelig og ubrugelig, ligegyldigt hvad

man mener med »af egen drift«. Det må være efter opfordring fra parterne i enighed, men hvis det er det, har bestemmelsen ikke noget indhold mere, for så kan parterne bare blive enige om det uden at indblande andre, så vi forstår egentlig ikke punkt 2.

Hvad punkt 3 angår, er vi helt enige med SF: vi mener, at sammenkædningsreglerne skal afskaffes.

Hvad punkt 4 angår, forstår vi ikke SF. Vi ønsker ikke, at man skal blande sig i organisationernes egne interne afstemningsregler; de kommer ikke folketings ved. VS arbejder for urafstemninger i organisationerne, men vi ønsker bestemt ikke, at der skal indgribes i det ved lov. Vil SF have lovindgreb også i, hvordan SF skal vælge sin hovedbestyrelse, eller er det kun fagbevægelsen, der skal sættes under administration?

Men konkluderende vil jeg sige, at vi er positivt indstillede over for det og støtter det – med de forbehold, jeg har taget.

Dohrmann (FP):

Jeg tror, at langt de fleste danskere betragter de sædvanlige overenskomstforhandlinger som en slags skuespil. Vi ser gang på gang alvorlige mænd fra begge sider, der kommer marcherende med deres mapper, og så bliver de i løbet af forholdsvis kort tid rygende uenige og skilles i vrede, og kort tid efter sætter de sig sammen igen, og forligsmanden kommer ind i billedet. Resultatet bliver som regel, at der bliver vedtaget nogle aftaler, som så igen resulterer i, at de skiftende skatteministre griber ind, kommer med skatte- og afgiftsforhøjelser. Resultatet bliver, at lønmodtagerne som regel får et minusresultat ud af det, og at omkostningsniveauet stiger.

Det, regeringen burde gøre, og som SF naturligvis skulle støtte i den aktuelle situation, var, at regeringen omgående og hurtigst muligt satte sig sammen med de to parter og forhandlede nogle fornuftige overenskomster ud af det. Alt det andet er utidssvarende; det er skuespil for folket, og SFs forslag vil ikke gøre det bedre.

Ole Henriksen (SF):

Det ligger klart, at SF ikke er modstander af, at der er en forligsinstitution; det håber jeg man har forstået. Vi ønsker et redskab, der kan sættes ind, hvis parterne beder om

[Ole Henriksen]

det. Hvis de føler, de er gået i stå og ikke kan komme videre, skal der være mulighed for at hente hjælp fra en institution og en mæglingsmand. Men vi ønsker altså, at det bliver gjort til en frivillig sag, og at mæglingensmanden ikke skal have ret til at gribe ind i nogle forhandlinger, hvis ikke begge parter har ønske om det.

Det kan godt være, der er nogle tekster, som måske er lidt vanskelige at forstå her, men sagen er jo også, at loven er fra 1924, og en lov, der er 50 år gammel, bliver jo normalt revideret en gang imellem og justeret til den moderne tidsalder. Det er denne lov ikke blevet, og det er årsagen til, at den heller ikke fungerer på demokratisk vis.

SF vil ikke blande sig mere i selve stemmeafgivningsformen, når man stemmer om en overenskomst, end man allerede gør i dag. Vi er kun ude på at afskaffe disse udemokratiske regler om, at der skal være så og så stor en procent nejstemmer, for at man kan forkaste et mæglingsforslag. En sådan formulering må man da ændre positivt. Hvorfor skal der være forsamlinger rundt omkring i samfundet, hvor der ikke skal gælde almindelig stemmeflerhed, når man opgør, om man har sagt ja eller nej, uden nogen spærregrænse? Jeg synes, man skal give fagbevægelsens medlemmer og i øvrigt også arbejdsgiverorganisationen mulighed for at stemme på en mere demokratisk måde, end man gør for øjeblikket. Derfor er de forudsætninger, vi har stillet op om urafstemningsprincippet, relevante nok.

Forslaget blev betegnet som et skuffeforslag, og det er jo rigtigt, at der må komme noget fra skuffen, når en lov er blevet 50 år gammel og der ikke sker ændringer. Jeg ved ikke, om hr. Bo Kristensens parti ikke har genfremsat forslag; det kunne man også godt bore lidt i, for det er vist adskillige ting, vi i tidens løb er blevet præsenteret for af det konservative folkeparti fra skufferne.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg vil gøre hr. Ole Henriksen opmærksom på, at det forslag, der her behandles, ikke giver organisationerne muligheder for at vælge afstemningsprocedure. Det har man nu; nu kan man selv vælge medlemmerne i de enkelte organisationer og kan selv beslut-

te, hvilken afstemningsprocedure man vil have. Det, SF gør her, er at prøve at trække noget ned over hovedet på dem og så kalde det demokrati. Derfor er det ikke et forslag, der imødekommer det, hr. Ole Henriksen sagde i sit sidste indlæg.

(Kort bemærkning).

Bo Kristensen (KF):

Jeg må sige, at jeg finder det også meget væsentligt, at det er de forskellige faglige organisationer selv, der afgør, under hvilken form og med hvilket engagement de vil forhandle med andre organisationer i forbindelse med en overenskomst.

Men når jeg nævner ordet skuffeforslag, har det den begrundelse – og det har jeg fået bekræftet i svartalen – at sidste gang vi behandlede det, var i 1974, og da var det netop 50 år siden. Nu er vi altså kommet til 1985, så det er 60 år siden, at denne lov blev vedtaget, så det er et skuffeforslag som også svartalen, SF holdt her.

Ole Henriksen (SF):

Det glæder mig, at hr. Bo Kristensen har læst forslaget igennem og demonstrerer, at han kan regne. Men den argumentation, hr. Bo Kristensen kommer frem med her, beviser ikke, at det er et skuffeforslag.

Må jeg sige til hr. Kaj Poulsen, at reglerne om, at man har kompetente forsamlinger til at stemme om overenskomstforslagene, i stor udstrækning er afskaffet inden for fagbevægelsen, og det kan vi da kun hilse med tilfredshed. Men her er der altså tale om, at SF ønsker at ændre spærregrænsen vedrørende afstemningsprocenten, som i dag er på 30. Da jeg er enig i, at det er ændret til det almindelige urafstemningsprincip, er vi indstillet på at fjerne denne del af forslaget – hvis det skulle vise sig at være anstødsstenen – så at forslaget kan gennemføres.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

[Formanden]

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 49:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Af Ole Henriksen (SF) m.fl.

(Fremsat 29/11 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Det foreliggende forslag falder i to dele. Den første del går ud på, at der af ATPs midler skal betales bidrag for ledige og bistandsklienter. Den anden del går ud på, at efterlønsmodtagere og førtidspensionister skal have udbetalt fuld ATP-pension fra det tidspunkt, hvor de går på henholdsvis efterløn og pension.

Efter forslagsstillernes egne beregninger beløber udgifterne herved sig til 1,4 mia kr. eller ca. 20 pct. af ATPs bruttoindtægter. Beløbet svarer også til en forhøjelse af ATP-bidraget på ca. 75 pct.

Jeg vil gerne først kommentere den del af forslaget, der vedrører efterlønsmodtagere og førtidspensionister.

ATP blev, som det vist er alle bekendt, oprettet som et led i helhedsløsningen fra 1963. Der var dengang udtrykkelig enighed om, at ATP skulle være en alderspensionsordning og ikke noget som helst andet. Hele ordningen er opbygget og bidragsfastsættelsen foretaget under denne forudsætning.

Hvis man nu går ind i overvejelser om udbetaling endog af fuld pension til efterlønsmodtagere og førtidspensionister, kan det kun ske enten ved, at man sænker pensionsniveauet helt generelt, eller ved, at man foretager en bidragsforhøjelse. Jeg vil gerne gøre det helt klart, at der ikke er nogen anden mulighed. ATP har ikke nogen frie midler eller – hvad skal vi kalde det? – andre

former for cigarkasser, som man efter for-godtbefindende kan anvende.

Jeg ville være meget betænkelig ved gen-nem ændring af grundlæggende forudsætnin-ger for ATP-ordningen at skuffe ATP-med-lemmers berettigede forventninger til størrelsen af den pension, de i dag er stillet i udsigt til sin tid. Arbejdsmarkedets Tillægspension er en pensionsordning for folk på arbejds-markedet. Andre grupper skal hjælpes gen-nem vores udmærkede sociale system.

Muligheden for en bidragsforhøjelse skal jeg helt undlade at kommentere, da dette spørgsmål som bekendt indgår i de løbende overenskomstforhandlinger.

Med hensyn til den del af forslaget, der vedrører ledige og bistandsklienter, vil jeg gerne igen slå fast, at midlerne hertil må komme enten gennem en sænkning af pen-sionsniveauet eller gennem en bidragsforhø-jelse, og jeg skal henvisse til, hvad jeg sagde før.

Hertil kommer imidlertid, at forslaget til dels er overflødigt. ATP-ordningen er nemlig opbygget sådan, at der til optjening af fuld pension kun kræves 40 års bidragsindbetalin-ger. Et arbejdsliv er typisk længere, nogle gange op til 50 år, og der er derfor plads til perioder af ledighed og sygdom m.v., uden at det går ud over pensionen.

Jeg vil imidlertid ikke afvise, at der på et tidspunkt, bl.a. som følge af længere uddan-nelse og tidligere tilbagetrækning fra arbejds-markedet, kan blive brug for at vurdere, om de 40 år stadig væk svarer til virkeligheden. Til gengæld vil jeg sige, at ligesom ATP-ord-ningen i sin tid blev til i enighed mellem arbejds-markedets parter, må initiativet til en ændring på dette punkt udgå fra parterne, først og fremmest fordi det er dem, der skal betale.

På det foreliggende grundlag må jeg der-for på regeringens vegne afvise forslaget.

Bakholt (S):

De ændringer i ATP-loven, SF foreslår, skal jo finansieres af ATPs formue, og efter SFs beregninger vil det koste 1,4 mia kr.

Vi er enige i, at der er behov for at for-bedre ATP-ordningen, og vi er også klar over, at det indgår i de nuværende overens-komstforhandlinger, men vi må sige ligeud til SF, at de forbedringer, man foreslår her, og